

Mészöly hamva

I.

Hiába születünk száz éve, és húsz éve hiába halunk meg, mindaz, ami mink voltunk, olyan kezekbe kerül, amely kezekbe nem akartuk magunkat odaadni, csak hát a halálunk után már nem tehetünk semmit, bárki azt tesz, mert azt tehet velünk, amit akar, nincs módunkban tiltakozni, a kéz, mely a maradványunkat megkaparintja, szabad, mint ahogy az akarat is az, ami szellemünk bensőségére és e szellem bensőségének darabos műveire ráveti magát, egy kéz tűnik fel tehát a gazdájával, és úgy bánik el velünk, ahogy neki tetszik, mert ő létezik, mi pedig nem, nincs igazság se földön, se égen, mivel igazság csak a pokolban van, de az meg már mögöttünk, úgyhogy nem vigasz, hogy így fog járni az is, aki éppen most megkaparintott hamvainkkal nekiszabadul saját elmeötletének, egy időben azokkal, akik szellemünk bensőségének darabos félreértésével és átalakításával, egyszerűen a megmásítással, a gyalázatos meghamisítással indulnak neki, hogy megadják a taktust és a melódiát – ha nem felejtik el a nevet azonnal, ha nem keverik össze rögtön a Mészöly Kálmánéval, már a temetésre következő napon megindul a folyamat, és csak egy iránya van, ami – köztünk szólva – még a legkegyesebb, hiszen ha ez történik, a szinte azonnali felejtés, vagy a szinte azonnali összekeverés Mészöly Kálmánnal, akkor legalább gyorsan túlesünk az egészen, nincs az a gyalázat a maradványunkkal, és nincs a kései sírbeszédekkel s a fenntartott sír körül olyan felejthetetlen arcokkal, amelyekre rá van írva, hogy rajtuk egy árva vonás nem őszinte, egy sincs, de egyetlenegy se, akinek igazán fájna, hogy minket most pedig itt tényleg és mindörökre leerisztettek a sötét mélybe, vagy bebasztak hamuvá sütve egy lukba a falon, mindegy, hogy abban az ízléstelen koporsóban, vagy abban az undorító hamutartóban van-e valami, vagy nincsen, amit a rettenetes, sörszagú, szerencsétlen sírásók – és olyan öltözetben, hogy már ezen vigadni tényleg sírva kéne – levezérelnek a gödörbe, vagy lassú, reszketeg mozdulatokkal bebasznak abba a lukba a falon, hisz ami azt illeti, van ennél rosszabb, a temetés zavarodott otrombaságánál, amikor maga a drága, a csodálatos, majd hanyatló, végül összeaszott testünk egy kazánban elégettetik, és pár marék hamu lesz belőlünk valaki kezében, akinek tervei vannak, csak hogy beteljesedjék, hogy isa, pur es chomuv uognuc.

II.

Nem tudom megmagyarázni ma sem, miért mondtam igent, talán a megdöbbenés zavart meg, és magától csúszott ki, hogy persze, természetesen, megyek, részt veszek a „kegyeletes aktusban”, ahogy az özvegy kifejezte, mert „Miklós

ezt akarta, ezt ő kérte”, egy pillanatig nem hittem, hogy ez igaz, de jött az a rohadt igen a rohadt számból, és beszálltam a kocsiba, egy fiatal rokon vezetett, ő, az özvegy és én ültünk csak az autóban, mást nem hívott el, magyarázta az alkalomhoz képest számomra megmagyarázhatatlan derűvel a belengetett és hamarosan tényleg bekövetkező ceremónia mestereként, senki nem tartott ki olyan hűséggel Miklós mellett az utolsó években, mint maga, tódította, és nézett ki az elsuhanó tájra, megjegyezvén, hogy milyen gyönyörű az idő, ragyog a nap, éppen úgy, amilyennek Miklós ezt a napot szerette, s az ölében ott volt egy valami, az egyik keze, amelyet éppen nem használt folyamatos beszédét valamilyen erős gesztussal alátámasztani, mindig fogta ezt a valamit, amiről tudtam, mi, vagy inkább rettegetem, hogy tudom, de ez nem tartott soká, mert az út is úgy robbant el előlünk hátra, hogy már ott is voltunk, a mester kedvenc kertjének kapujában, az özvegy vidám eleganciával kiszállt, mi meg beálltunk mögé, és beléptünk a nemrég elhagyott kertbe, s követtük őt, aki ekkor már kenetes mosollyal az arcán kinyitotta azt a valamit, beletúrt, odalépett egy virágbokorhoz, s egy marékkal mintegy körbeporozta a tövét, körbeporozta a mesterrel, csak néhány gramm lehetett, hisz mennyit nyomhatott egy maréknyi Mészöly hamvából, szinte semennyit, és ő már lépett is tovább, nyilvánvalóan az volt a terv, hogy körbeszórja az egész kertet a ház körül, mindenhol, fordult hátra egy pillanatra, megszórjuk, amit az én drága uram annyira szeretett, megszórjuk a virágbokrokat, mondta, és megszórta, megszórjuk a szeretett fákat, és megszórta, és megszórjuk a ház mögött ezt a dudvás szakaszt is, és megszórta, aztán megfordult, odanyújtotta azt a valamit, a kezembe adta, és a legkegyetlenebb derűvel, ami csak egy lényből valaha megcsapott, azt kérte, hogy hát „szórjon maga is”, átvettem azt a valamit, és beletúrtam Mészölybe, a markomba vettem pár grammnyi Mészölyt, és ebben a pillanatban irtózatossá erővel megszólalt a faluból a Neoton együttes Santa Maria című száma, olyan élesen, olyan tisztán, hogy minden sorát tökéletesen lehetett érteni, és mi értettük is, és a kezem megbénult, hisz azt állították, hogy

Ég s víz között a vezérhajó útra kész.

– Vigyél el minket arra, hol még senki se járt! Nem férték el, van már elég tengerész

– Vigyél el, és mi nem tévesztjük el az irányt.

Álomvilág, néhány hét választ el.

A nap vezet, mindig követni kell.

Csak a falunap, mondta kedvesen az özvegy, és nógatott, hogy csak bátran, ne foglalkozzam az egész tájba beledöngő szörnyű zenével, de nem tudtam teljesíteni a kérését, mert a szöveg, amit hallanom kellett, annyira, de annyira nem illett ide, hogy nem mozdultam, hiszen miközben ott a markomban pár gramm Mészöly, mit kezdhetnék azzal, hogy

A tenger felől megtalálom Indiát,

– De az se baj, hogyha felfedezzük Amerikát.

Santa Maria, Santa Maria, Santa Maria, Santa Maria.

És mintha felém dőftek volna a Neotonék, még annyit hozzáfűztek, hogy

Santa Maria!

Ne törődjön már velük, szórja csak nyugodtan, szólt rám kissé élesebben az özvegy, mire felocsúdtam, úgy tettem, mint aki szór, de aztán visszaeresztettem Mészöly néhány drága grammját abba a valamibe, és gyorsan beálltam az özvegy mögé, hogy szórja csak tovább ő maga.

III.

Szerette a késeket. Szerette azokat, akik értettek a késhez, vagy valamihez, amit ő ősinek gondolt, a szántóvetőt, a kondást, a szőlősgazdát, a lovakat és a lovasokat, a férfit tehát, a férfit, aki férfi minden pillanatban, veszélyben és szerelmi kalandban, mert szerette, ami vad, ami nyers, ami kívül van a törvényen, szerette az igazságosságot, szerette az egyenességet, szerette az ártatlanságot, szerette, ami komoly, ami halálosan komoly, amivel nem lehet viccelni, mert jó, szerette a vágyakozást, miközben szerette a tiszta, a logikus, a szabatosan kifejtett gondolatmeneteket. És hát... a kést.

Én meg őt szeretem, és nagyon hiányzik.